

5 mei-concert, Carré, Amsterdam

5 mei 2019

Your excellencies, meneer de minister-president, mevrouw de minister, meneer de staatssecretaris, gevolmachtigd ministers, beste vrienden van de vrijheid,

Hartelijk welkom bij het 5 mei-concert 2019, de feestelijke afsluiting van 4 en 5 mei. Dagen waarop wij samen hebben stilgestaan bij de verschrikkingen van de Tweede Wereldoorlog en de verantwoordelijkheden die verbonden zijn aan de Vrijheid.

We begonnen deze dag vol optimisme met de 5 mei-lezing van Rosanne Hertzberger. *Optimisme, zo zei zij, is een bewuste keuze– een keuze tegen de stroom in. Maar ik geloof dat optimisme een essentiële eigenschap is in tijden van vrede, veiligheid en vooral in tijden van vrijheid.* Aldus Rosanne Hertzberger. Zij hield de lezing in Almere, want het was dit jaar de provincie Flevoland die het begin van de Nationale Viering Bevrijding verzorgde. De provincie heeft zelf ook geweldig bijgedragen aan een mooi begin van deze dag. Ik wil commissaris Leen Verbeek en al zijn medewerkers op het provinciehuis en de burgemeester van Almere, Franc Weerwind hartelijk danken voor de voortreffelijke samenwerking. Zij hebben ons nieuwe inzichten gegeven over de geschiedenis van de Noord Oost Polder als onderduikersparadijs.

Gisteren bij al die honderden herdenkingen op 4 mei en vandaag op alle Bevrijdingsfestivals is extra aandacht besteed aan ons jaarthema 'In Vrijheid Kiezen.' De voorzitter van de Tweede Kamer Khadija Arib schreef daarover een prachtige tekst, waarin zij oproept om: *gebruik te maken van je stemrecht, maar ook door te debatteren, meningen uit te wisselen, naar elkaar te luisteren, kritisch te oordelen en compromissen te sluiten. Door de stem van de minderheid, hoe afwijkend ook, te erkennen. En door in staat te blijven om in de schoenen van een ander te gaan staan, met de ander begaan te zijn.* Aldus de Kamervoorzitter – en ik dank haar zeer voor deze inspirerende woorden.

Gisteravond hebben we onze oorlogsslachtoffers herdacht. Diederik van Vleuten nam ons mee naar dat moment van de Japanse overgave op 15 augustus 1945. *Een moment waarop je jezelf afvraagt of het wel echt waar is...waarin je beseft dat er opeens weer een toekomst is, een woord waarvan je het bestaan al bijna vergeten was.*

Burgemeester Halsema sprak over “de herinnering aan onvrijheid door te geven, alsof de oorlog gisteren was.” Ze benadrukte dat er vierenzeventig jaar na de bevrijding nog steeds mensen zijn die het verschil tussen bezetting en vrijheid zelf hebben ervaren. Haar bijdrage ontroerde me en ik ben ontzettend blij dat wij ook dit jaar gebruik mochten maken van de gastvrijheid van Amsterdam. Dankuwel mevrouw de burgemeester.

Kortom: we kunnen tevreden terugkijken op deze twee dagen.

En laat ik op deze dag dan vooral niet vergeten minister Bijleveld te bedanken voor de grote bijdrage van Defensie aan het feest van de bevrijding, het inmiddels iconische beeld van het vervoer per helikopter van de ambassadeurs van de festivals, de aanleg van de pontons in de Amstel en de duikers die de Amstel checken.

Twee bijzondere dagen dus. Maar tegelijk kijken we als Nationaal Comité 4&5 mei vooruit naar een bijzonder jaar. Een jaar dat begint op 31 augustus tijdens de start van de viering van 75 jaar vrijheid in Terneuzen. Gesteund door het fonds gaan we de komende twee jaar de schouders zetten onder 75 jaar vrijheid en vorm geven aan de geweldige energie die we zien bij provincies, gemeenten, scholen, lokale 4 en 5 mei comités en onze partners uit het Platform Tweede Wereldoorlog. En het is heel mooi om te zien dat nu ook op Curaçao nu officieel een 4 en 5 mei comité is opgericht en we vanuit het perspectief van het Caribisch gebied aan de slag gaat met herdenken en vieren. De presentatie van het educatieve Denkboek voor 11-jarigen op Aruba was hiervan een geweldig begin.

Tot slot wil ik, mede namens onze directeur Jan van Kooten, dank zeggen aan alle medewerkers van het Nationaal Comité. Het was een druk jaar met én de afsluiting van het Jaar van Verzet én de gelijktijdige opbouw van het lustrumjaar en de coördinatie van 75 jaar vrijheid. En intussen blijft het reguliere werk gewoon doorgaan, zoals alle voorbereidingen op deze 4 en 5 mei viering. Dank voor jullie geweldige inzet.

Twee mensen wil ik nog in het bijzonder danken, namelijk onze bestuursleden Hagar Heijmans en Maurice Adams. Zij hebben zich jarenlange met enorme energie ingezet voor het Nationaal Comité. Hagar was onze steun en toeverlaat als het ging om de altijd goede relaties met joodse gemeenschap. Ze was vernieuwend en creatief en stimuleerde nieuwe initiatieven zoals Theater na de Dam. Maurice wist ons altijd weer te inspireren met een zijn deskundigheid en grondige kennis op het gebied van de democratie en de rechtsstaat. Beiden hebben een belangrijke bijdrage geleverd aan het goed functioneren van het comité. We gaan jullie ontzettend missen!

Dames en heren, elk jaar vinden we het weer een eer dat Koning Willem-Alexander en Koningin Maxima aanwezig zijn bij het 5 mei-concert. Zij arriveren rond tien over acht en zullen met enkele gasten spreken. Het feestelijk concert begin om tien voor negen met het Orkest van de Koninklijke Luchtmacht onder leiding van dirigent Maurice Luttikhuis en met optredens van Jamai, Ruth Jacott, Lavinia Meijer, Michelle David & The Gospel Sessions, ZO! Gospel Choir, ISH Dance Collective en het Almeers Jeugd Symfonie Orkest (AJSO). Een schitterende line up die garant staat voor een feestelijk slot van 5 mei.

Graag wil ik u allen danken voor uw komst. Ik wens u een mooie avond en hoop u na afloop opnieuw in Carre te mogen ontmoeten, nadat we de Koning en Koningin hebben uitgezwaaid met het traditionele 'We'll meet again!'